

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Куликова Л. А.

викладач кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
Україна м. Мелітополь
Kulikova12@mail.ua

Котлярова В. Ю.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
Україна м. Мелітополь
vika.kotlyarova.75@mail.ru

У статті розкрито переваги включення сучасних інформаційних технологій у навчальний процес для підвищення якості освіти та вміння творчого застосування існуючих знань для отримання нових для підготовки майбутніх перекладачів і викладачів-лінгвістів. Наголошується на необхідності введення нової методики з переглядом програм і зміни ролі викладача, оскільки нові інформаційні технології пред'являють серйозніші вимоги до їх рівня компетенції. Зазначено, що активізація діяльності викладача і оснащення його розвиваючими методиками навчання стане прямим шляхом до особистого зростання і творчої активності.

Ключові слова: інформаційна технологія, методика викладання, професійна підготовка, якість освіти.

INFORMATION TECHNOLOGIES AS A PART OF PROFESSIONALLY ORIENTED FOREIGN LANGUAGE TEACHING TECHNIQUE

Kulykova L.A., Kotliarova V. Yu.

The article reveals the benefits of inclusion of modern information technologies in educational process to improve the quality of education and skills of creative application of existing knowledge for the preparation of intending interpreters and linguists. It is accentuated on the necessity of introduction of new teaching technique with viewing the programs and changing the role of teacher as new information technologies impose more serious requirements for their level of competence. It is noted that intensification of teacher's activities and equipping him with developing methods of teaching will be the right way to personal growth and creative activity.

Keywords: information technology, teaching technique, professional training, quality of education.

Актуальність проблеми дослідження полягає у тому, що на основі інформаційних технологій тенденція технічного прогресу суспільства вимагає невідкладного вирішення проблеми випереджаючого розвитку системи освіти. Інформатизація вимагає зміни методів, змісту та організаційних форм у сфері освіти. Включення сучасних інформаційних технологій у навчальний процес дає можливості для підвищення якості вищої освіти. Першочергове завдання полягає в необхідності підготовки фахівців. У вузі доля технологічних інновацій безпосередньо залежить від ставлення до них викладача, оскільки змістом освіти є особа викладача та його світоглядні установки.

Наявність суперечностей між індивідуальним характером праці вчителя і типовою системою його підготовки у педагогічній творчості припускає пошук нових форм в організації навчального процесу.

Лише за умови створення оптимальної професійно орієнтованої методики, яка реалізується за рахунок відповідного підбору чи створення програмного забезпечення і спеціально розробленого дидактичного матеріалу процес навчання стане ефективним. При цьому стає необхідністю надання студентам можливостей для самореалізації з врахуванням їх особливостей та інтересів [4].

Одним з пріоритетних напрямів у підготовці фахівців є вивчення іноземних мов (ІМ) практично у всіх галузях знань. У процесі інтеграції в єдиний міжнародний освітній простір існує вимога знання іноземних мов на належному рівні у поєднанні володіння новими інформаційними технологіями. Стиль навчання при цьому трансформується, і як наслідок, не стільки знання сукупності фактів набуває першочергового значення, скільки вміння здобувати інформацію, переробляти та викорис-

товувати її. Таким чином, завдання полягає в тому, що необхідно не тільки просто засвоїти знання, але й вміти творчо їх застосовувати для отримання нових знань. Дане твердження справедливе стосовно підготовки майбутніх перекладачів та викладачів-лінгвістів.

Якісно новий етап в теорії і практиці педагогіки представляє використання новітніх технологій у навчально-педагогічному процесі. Прогресивні педагоги для того, щоб задовольнити зростаючі потреби суспільства у підготовці кваліфікованих фахівців, прагнуть шляхом використання можливостей комп'ютерних технологій у створенні нових форм навчання. Широке розповсюдження отримало дистанційне навчання.

Проблема самоосвіти при вивченні іноземних мов набуває особливої складності, незважаючи на різноманітні спроби надати їй елементи комунікативності. Заняття у режимі дистанційного навчання приречені на невдачу без ефективного і систематичного зворотного зв'язку з боку кваліфікованого викладача. У великій мірі успішність і якість навчання на відстані залежать від ефективності організації та методичної якості матеріалів, що використовує викладач, а також керівництва і майстерності педагогів, які беруть участь у навчальному процесі.

Отже, наступні складові впливають на ефективність дистанційного навчання:

- ефективна взаємодія студента і викладача;
- використання новітніх педагогічних технологій;
- ефективність розроблених методичних матеріалів та способів використання їх в навчальному процесі;
- ефективність зворотного зв'язку.

При вивченні іноземних мов сучасні інформаційні технології дозволяють забезпечити:

- інтенсифікацію процесу придбання лексико-граматичних знань (комп'ютерні вправи і лінгвістичні ігри);
- розвиток продуктивних мовних вмінь і навичок розуміння мови на слух (програми мультимедіа);
- поповнення словникового запасу (електронні версії словників та інших довідкових видань);
- навички двостороннього перекладу (системи машинного перекладу – СМП);
- перевірку граматики, орфографії та стилю у тексті перекладу;
- контроль якості засвоєння матеріалів теоретичних курсів (програми тестування);
- можливість індивідуалізувати процес навчання мови за умови використання інтерактивних комп'ютерних технологій (програми вивчення іноземних мов).

У мовній підготовці найвища ефективність за-

стосування інформаційних технологій досягається за умови їх комплексного використання [2].

Незважаючи на вище згадані можливості комп'ютерних технологій, реально у навчальному процесі вони не використовуються в повному обсязі. Одна з причин цього полягає у методиці викладання іноземних мов, що застосовують, у процесі навчання, а також у підготовці викладачів. Введення нової методики вимагає зміни ролі викладача і перегляду освітньої програми. Часто педагоги не готові до таких змін або через консерватизм, або через недостатню професійну підготовку, оскільки новітні інформаційні технології пред'являють більш серйозні вимоги до рівня їх компетенції. Отже, необхідно спеціально готувати фахівців, здатних якісно навчати володінню ІМ із застосуванням нових інформаційних технологій.

Основна увага в нині існуючих методиках навчання ІМ приділяється заучуванню лексичного змісту слів і граматичних форм, а не осмисленню студентами відмінностей у мовній свідомості. Тому їм властиві такі недоліки, як низький рівень проблемності навчання, обмеження у педагогічній творчості і можливості педагогічної імпровізації, труднощі з їх корегуванням при оновленні змісту і їх суті. Комп'ютерні технології дають можливість індивідуалізації процесу вивчення ІМ, бо той, хто навчається, може подумати, зупинитися та виправити помилку.

У процесі формування педагогічних вмінь, у той же час, застосування комп'ютера має позитивний ефект тільки в тому випадку, коли комп'ютер включений в гуманістичну, особистісно-орієнтовану модель навчання, де формування педагогічних вмінь виступає не як мета, а засіб для розвитку особистості майбутнього вчителя. Тоді вчитель виступає у ролі керівника і організатора самостійної роботи студентів. Викладач створює умови для здійснення пізнавальної діяльності студентів з мобілізацією і її стимулом, надає допомогу, корегує та оцінює результати роботи студентів. Тобто, у навчальному процесі викладач не виступає як джерело інформації, а виконує управлінські функції, оскільки навчання не є наданням готових знань, а є організацією навчально-пізнавальних дій студентів [3].

Дидактичні властивості мультимедійних засобів ґрунтуються на двох найважливіших функціях Інтернету – інформаційної та комунікативної (текстова презентація інформації; візуальна інформація; звукова презентація інформації; інтегрована презентація інформації; пошук інформації; отримання і передача інформації; зберігання інформації; класифікація і структурування інформації). Навчання із застосуванням інтернет-технологій вимагає дидактичної системи, заснованої на особистісно-орієнтованому підході до освіти. Цей підхід базуєть-

ся на виробленні критичного і творчого мислення, які можна формувати при наявності проблемного викладу матеріалу, додаткового пошуку необхідної інформації, порівняння протилежних точок зору, пошуку оригінального рішення проблеми [1].

Комп'ютер, звичайно, не можна використовувати постійно, бо існує велика кількість інших завдань, які можливо вирішити лише при безпосередньому спілкуванні. Але і недооцінювати роль таких занять не слід. Саме комп'ютерне навчання має в собі величезний потенціал мотивації і слідує принципам індивідуалізації навчання. Активізація діяльності викладача та оснащення його розвиваючими методиками навчання є прямим шляхом до творчої активності та особистого зростання. Сьогодні високу якість освіти може дати лише той викладач, який на основі сучасних інформаційних технологій має високий рівень педагогічної професійності та інформативної компетентності, головний зміст якої базується на:

- вмінні раціонально працювати з інформацією, тобто знати особливості інформаційних потоків у певній області з даного предмету, володіти основами аналітико-синтетичної переробки інформації;
- освоєнні технологій підготовки педагогічної інформаційної продукції;
- використанні нових інформаційних технологій

ABSTRACT

Technological progress of the society requires urgent solution of advancing the development of education system. Computerization requires changes in methods, content and forms of education. Quality of higher education can be improved by means of inclusion of modern information technologies in the educational process, Personality of teacher and his worldview are important in technological innovation. There is the necessity in search for new forms of organization of educational process. Learning process will be effective only by creating professionally oriented methods that are implemented by appropriate selection and creation of software and specially developed didactic material.

One of the priorities in training is the study of foreign languages in practically all fields of knowledge. In the process of integration into a single international educational space there is a requirement of foreign language skills at the appropriate level in the combined ownership of the new information technologies. The style of training is transformed, and as a result, not only the knowledge is of great importance, but the ability to obtain information, to process and use it. This is true for the training of intending teachers and teachers of linguists.

Progressive educators to meet the growing needs of society in the preparation of qualified professionals are seeking to create new forms of learning through the use of computer technology. Distance learning is widespread in the majority of universities.

When learning foreign languages modern information technologies allow for the development of productive language skills by means of listening comprehension on media programs, using electronic versions of dictionaries and other references. Despite the possibilities of computer technologies, they are not used properly in the learning process. The reason for this lies in the methodology of teaching foreign languages and teachers' training. Often teachers are not ready for such changes due to conservatism and lack of training, as the newest information technologies impose more severe requirements to the level of their competence. Therefore, it is necessary to train specialists who are capable to teach students with the use of new information technologies.

The teacher must act as a leader and organizer of independent work of students. The teacher has to create the conditions for the implementation of students' cognitive activity and the mobilization of stimulus assists, correct and assess the students' results. That is, the teacher in the learning process has not to act as a source of information but performs administrative functions.

і володінні конкретними навичками з використання технічних засобів як в освітньому процесі, так і в самостійній роботі з підвищення своєї професійної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажель Ю.П. Особенности внедрения Интернет-технологий в организацию самостоятельной работы студентов при обучении иностранным языкам в неязыковом вузе / Ю.П. Ажель // Молодой ученый. – 2011. – №6. Т.2. – С. 116-119.
2. Дорофеев А. Профессиональная компетентность как показатель качества образования / А.Дорофеев // Высшее образование в России. – 2005. – № 4. – С. 30-33.
3. Иванова А. Навчання старшокласників міжкультурного спілкування англійською мовою з орієнтацією на вибір професії // Навчання іноземних мов через спілкування – шлях до діалогу культур: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 97-100.
4. Стеченко Т.О. Дидактичні передумови формування професійно орієнтованої англійської граматичної компетенції майбутніх філологів / Т.О. Стеченко // Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка і психологія». – 2002. – №5. – С. 280-286.

REFERENCES

5. Azhel' Yu.P. Features of the implementation of Internet technologies in the organization of independent students' work in learning foreign languages in nonlinguistic high school / Yu.P. Azhel' // Molodoj uchenyj. – 2011. – №6. T.2. – P. 116-119.
6. Dorofeev A.. Professional competence as an indicator of the quality of education / A.Dorofeev // Vyshee obrazovanie v Rossii. – 2005. – № 4. – S. 30-33.
7. Ivanova A. Teaching high school students intercultural communication in English with a focus on career choices // Learning foreign languages through communication is the way to the dialogue of cultures: Materialy Mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferenciyi. – K.: KNEU, 2005. – P. 97-100.
8. Stechenko T.O. Didactic prerequisites for the formation professionally oriented English grammatical competence of intending philologists / T.O. Stechenko // Visnik KNLU. Serija «Pedagogika i psihologija». – 2002. – №5. – P. 280-286.